

GS-Voorstel

Besluitnummer
PZH-2026-892358997
DOS-2023-0007394

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde

Staten

14 juli 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Uitkomst Toezegging BMM/T2026.023 omtrent de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor

Advies

1. Vast te stellen de brief van GS aan Provinciale Staten over Uitkomst Toezegging BMM/T2026.023 omtrent de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over Uitkomst Toezegging BMM/T2026.023 omtrent de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS brief aan PS - Uitkomst Toezegging BMM/T2026.023 omtrent de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor (DOS-2023-0007394)

Toelichting voor het College

Middels de bijgevoegde GS brief aan PS bieden we Provinciale Staten (PS) de uitkomst van [toezegging BMM/T2026.023](#) voor het ontwikkelen van één digitale omgeving voor de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor aan. In deze toezegging zegt gedeputeerde Bonte toe de denkrichting voor de integratie van de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor in het najaar 2026 te delen met de werkgroep en met de commissie. Met deze GS brief aan PS stellen we PS voor om de toezegging als afgedaan te beschouwen.

De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is een weergave van de staat van de leefomgeving 'buiten' in de provincie Zuid-Holland. De monitor beschrijft deze staat van de leefomgeving aan de hand van een aantal indicatoren, gegroepeerd in thema's. Een belangrijk kenmerk van de monitor is dat het een zekere stabiliteit en continuïteit biedt. Op die manier worden langjarige trends en ontwikkelingen zichtbaar. De Monitor Leefomgeving is online in te zien via <https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/>.

Het doel van de Beleidsmonitor is om PS inzicht te geven in het doelbereik van het Omgevingsbeleid en om sturingsmogelijkheden te bieden. De scores op indicatoren op de Beleidsmonitor maken het mogelijk om sneller te signaleren wanneer de provincie het risico loopt om haar doelen niet te halen. Ook biedt de monitor data die een genuanceerd en datagedreven gesprek over de kansen en risico's van het gevoerde beleid ondersteunen. De Beleidsmonitor is een digitaal product dat u hier kunt vinden: <https://beleidsmonitor.zuid-holland.nl/>.

Op dit moment zijn beide monitoringssystemen los van elkaar online in te zien. Hoewel de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor allebei hun eigen doel en rol hebben in het visualiseren van data, zien we het voordeel om beide systemen op één weblocatie aan te bieden. In de Provinciale Statenvergadering van 3 juni jl. en in de Commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen van 20 mei jl. zijn beide systemen ook voor het eerst gezamenlijk behandeld. Om het behandelingsproces en het gebruik van beide systemen te vergemakkelijken, willen we deze voortaan op één weblocatie aanbieden. Daarnaast biedt het gezamenlijk aanbieden van beide monitors de gebruiker meer inzicht in de staat van de Zuid-Hollandse leefomgeving en onze invloed daarop als provincie.

Daarbij is het doel om bij de volgende gezamenlijke behandeling van de Monitor Leefomgeving en de Beleidsmonitor als onderdeel van de Jaarrekening in het tweede kwartaal van 2027 de digitale omgeving klaar te hebben waarop beide monitorproducten naast elkaar te raadplegen zijn.¹ Belangrijk om te melden is dat het design van beide monitorproducten in principe hetzelfde blijft, maar dat we wel zoeken naar manieren om indicatoren van beide systemen naast elkaar te zetten. Tegelijkertijd streven we naar optimalisatie van techniek en werkproces van de techniek om het schaalbaar/herbruikbaar te maken voor meer monitorsystemen. Op deze manier kunnen we verschillende monitorproducten die we als provincie kennen vanaf één locatie aanbieden en beheren.

¹ De Beleidsmonitor komt voor de behandeling Jaarstukken 2026 ook nog terug bij de behandeling van de Begroting 2027.

Er wordt gewerkt aan ontwerpen voor deze nieuwe online omgeving welke bij de werkgroep voor de Beleidsmonitor worden getoond voor feedback van de deelnemende Statenleden. Naast de digitale vormgeving werken we door aan de inhoudelijke verbetering van beide monitoringsystemen, inclusief dataverzameling. Bij de actualisatie van de Beleidsmonitor die wordt aangeboden bij de Begroting 2027 willen we voor alle outcome-indicatoren een uitgewerkte scoringsmethodiek hebben zodat deze allemaal 'een kleurtje' krijgen. Bij de actualisatie van de Beleidsmonitor die in het tweede kwartaal van 2027 bij het bespreken van de Jaarstukken van 2026 zal worden behandeld, hebben we als doel een verbeterslag te maken door waar nodig bestaande indicatoren verder aan te scherpen en nieuwe indicatoren toe te voegen aan de bestaande verzameling.

Dit is iets wat we ook graag bespreken met de PS-leden uit de werkgroep. De volgende twee werkgroepen zijn ingepland op aanstaande 14 september en 30 november 2026.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 1 - Samen werken aan Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Niet van toepassing.

Voorafgaande besluitvorming

Monitor Leefomgeving

Sinds 2022 wordt een geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving jaarlijks aan Provinciale Staten aangeboden, gelijktijdig met de Jaarrekening. Vanuit de vereisten uit de Omgevingswet richt de monitor zich op de daadwerkelijke ontwikkelingen in de leefomgeving 'buiten'. De monitor brengt de beoogde impact op de leefomgeving in beeld aan de hand van een set van indicatoren. Na verloop van tijd is die impact langjarig gemonitord, zodat trends waarneembaar worden.

Met de huidige indeling van de monitor is een balans gevonden tussen voldoende compleetheid en brede dekking van de leefomgeving aan de ene kant en overzichtelijkheid, communicatieve waarde en (dus) een bepaalde compactheid aan de andere kant. Binnen de monitor ligt de nadruk op indicatoren die de impact in de leefomgeving in beeld brengen en niet op prestatie indicatoren van het eigen provinciaal beleid. De keuze voor indicatoren en indeling van de monitor sluit zoveel mogelijk aan bij de beleidsthema's binnen het provinciale leefomgevingsbeleid en de begroting, maar volgt met name coalitieakkoorden en de begroting niet één-op-één. De monitor richt zich op de staat van de leefomgeving 'buiten', waarbij stabiliteit een belangrijk kenmerk is. De consequentie van deze opzet van de monitor is dat de monitor beleidsrelevante ontwikkelingen in de leefomgeving wel in beeld brengt, maar geen uitspraak doet over de effectiviteit, efficiëntie of legitimiteit van provinciaal beleid. De monitor biedt wel een aanknopingspunt om hierover vragen te stellen en kan aanleiding geven om middels (beleids)evaluaties verder onderzoek te doen.

Beleidsmonitor

Tot 2020 stonden er bij de beleidsprestaties indicatoren in de Begroting. Doordat dit systeem onvoldoende representatief werd ervaren hebben PS ervoor gekozen dit te vervangen voor een nieuw systeem. In 2023 heeft PS gestemd voor [motie 1214, 'Indicatoren voor meer slagvaardigheid.'](#) In navolging van deze motie hebben GS het behandelvoorstel gedaan om aan deze motie te voldoen door een nieuw monitoringinstrument op te stellen, de zogeheten Beleidsmonitor.

Bij de Begroting 2026 is de eerste versie van de Beleidsmonitor aan u aangeboden. Middels [motie 1855 'Snel beleidsmonitor op orde'](#) riep PS GS op om bij de Jaarstukken 2025 een aangevulde Beleidsmonitor ter besluitvorming voor te leggen aan PS met daarin beleidsindicatoren voor alle beleidsprestaties en een verbeteringslag uit te voeren voor de gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid van de website. Dit is gebeurd waarna deze motie is afgedaan. Als laatste is in de Provinciale Staten vergadering van 3 juni bij de behandeling van de Jaarstukken 2025 [amendement 1008 'Boost voor de Beleidsmonitor'](#) aangenomen. Met dit amendement wordt a. €50.000 toegevoegd aan het budget in 2026 voor de verdere ontwikkeling van de Beleidsmonitor en b. €100.000 toegevoegd aan het budget in 2027 voor de verdere ontwikkeling van de Beleidsmonitor. Met deze middelen kunnen we voor 2026 en 2027 incidenteel voor arbeidscapaciteit inzetten op systeemverbetering en het verbeteren van indicatoren. Na deze periode zullen we de ambitie en structurele inzet evalueren.

Proces

Bij de afgelopen behandeling van de Jaarrekening in de reeds genoemde Commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen van 20 mei jl. en de Provinciale Statenvergadering van 3 juni jl. was er volop aandacht voor de beide monitorproducten, in het bijzonder voor de Beleidsmonitor. We merken dat Provinciale Staten het gebruik van deze monitor omarmt en graag verder ontwikkelt. Dit wordt extra benadrukt door het aannemen van het reeds genoemde amendement 1008. We zien deze betrokkenheid als signaal om te blijven werken aan verbeteringen van de monitor, met name wat betreft de indicatoren.

Participatie en rolneming

Niet van toepassing.

Communicatiestrategie

Niet van toepassing.